

Af. Birger Poppel

ULIGHED I ARKTIS

WAGE CIRCUMPOLAR PARTNERSHIP

Forskningsprojektet 'WAGE' om ulighed i Arktis er et cirkumpolart partnerskab, der fokuserer på uligheder i forskellige regioner i Arktis. Forskningsprojektet 'Ulighed i Grønland' er den grønlandske del af WAGE-projektet.

Forskningsprojektet er geografisk vidtspændende og omfatter hele det arktiske område fra Alaska (USA) over Arktisk Canada (Yukon, North West Territories, Nunavik, Nunatsiavut og Nunavut), Grønland/Kalaallit Nunaat, de nordlige regioner i Norge, Sverige, Finland, de nordvestlige områder af Rusland og Sibirien til og med Tjukotka mod øst.

Ittoqqortoormiit, maj 2023. Foto: Birger Poppel

WAGE Partnerskabet er et cirkumpolart samarbejde mellem de oprindelige folk i Arktis – medlemmer af oprindelige folks organisationer og repræsentanter for disse - samt forskere i og uden for Arktis og repræsentanter for statslige organisationer. Samarbejdet udspringer på opfordringer fra Arktisk Råd og andre organisationer til de arktiske stater om at tackle de uligheder, der især påvirker oprindelige folk, og iværksætte en grundlæggende forandring i fordelingen af den rigdom, der produceres i Arktis.

Fokus på ulighed i WAGE-projektet tager udgangspunkt i følgende forståelse af ulighed: Fordelingen og kontrollen af økonomisk, politisk og ideologisk magt bidrager til ulighedsskabelse, i indkomst, uddannelse, adgang til beskæftigelse og erhvervsstatus. Disse uligheder kan yderligere påvirkes af køn, etnicitet, race, afstamning, bosted og et samspil af disse (ICASS X: WAGE-session abstract).

WAGE har det samme mål for, og stiller de samme overordnede forskningsspørgsmål til, hele den arktiske del af verden, som vi stiller i projektet 'Ulighed i Grønland':

1. at beskrive den nuværende tilstand af ulighedsskabende faktorer og praksisser;

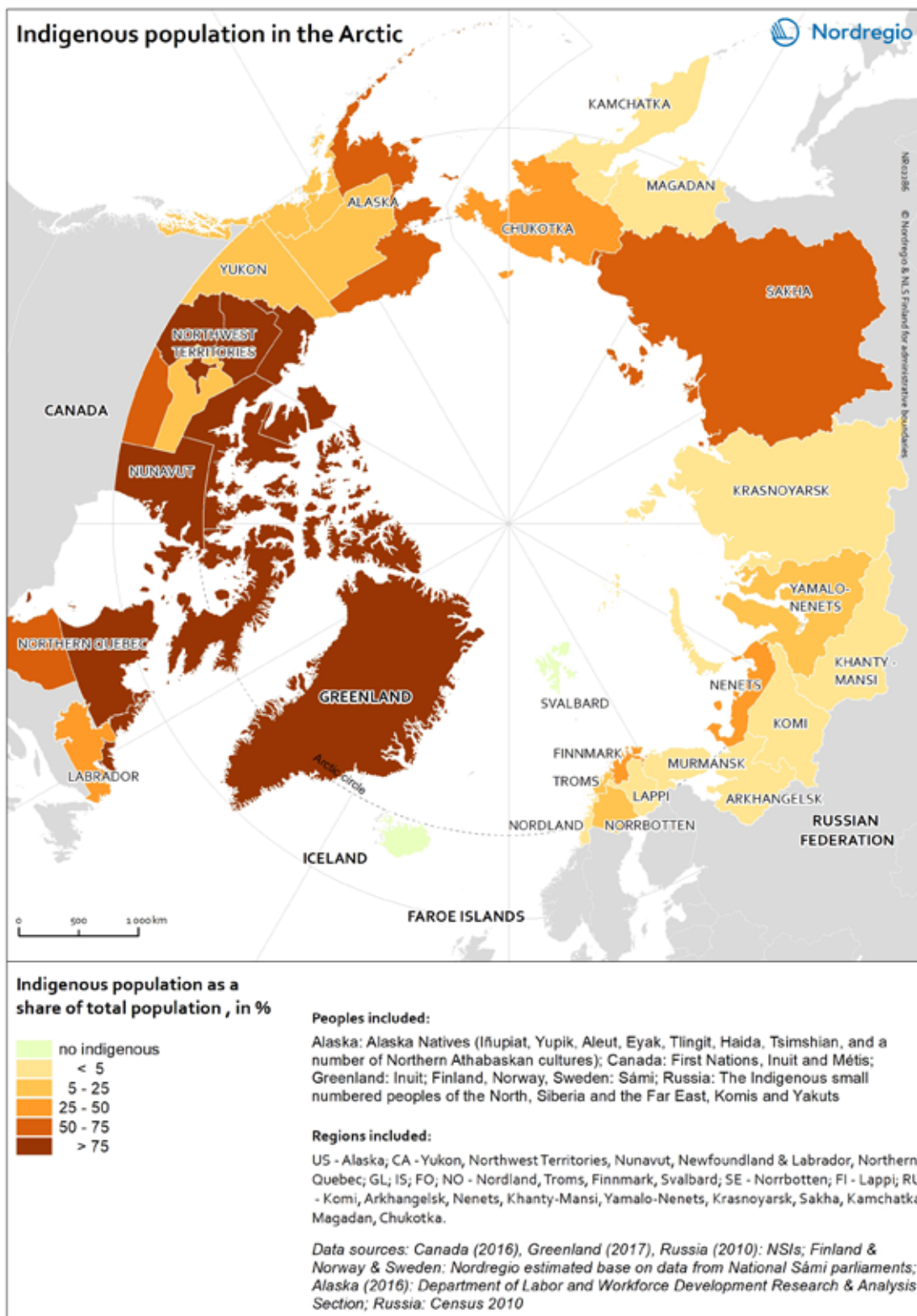
2. at forstå og forklare tendenser, der påvirker ulighederne;

3. at være med til at skabe en fremtid i Arktis, hvor ulighedsskabende tendenser reduceres gennem mobilisering af viden og ændringer i institutionelle processer og kontroller, der bidrager til den sociale produktion af uligheder.

Hvis WAGE-projektet skulle karakteriseres med et enkelt ord, ville 'diversitet' dække vældig godt!

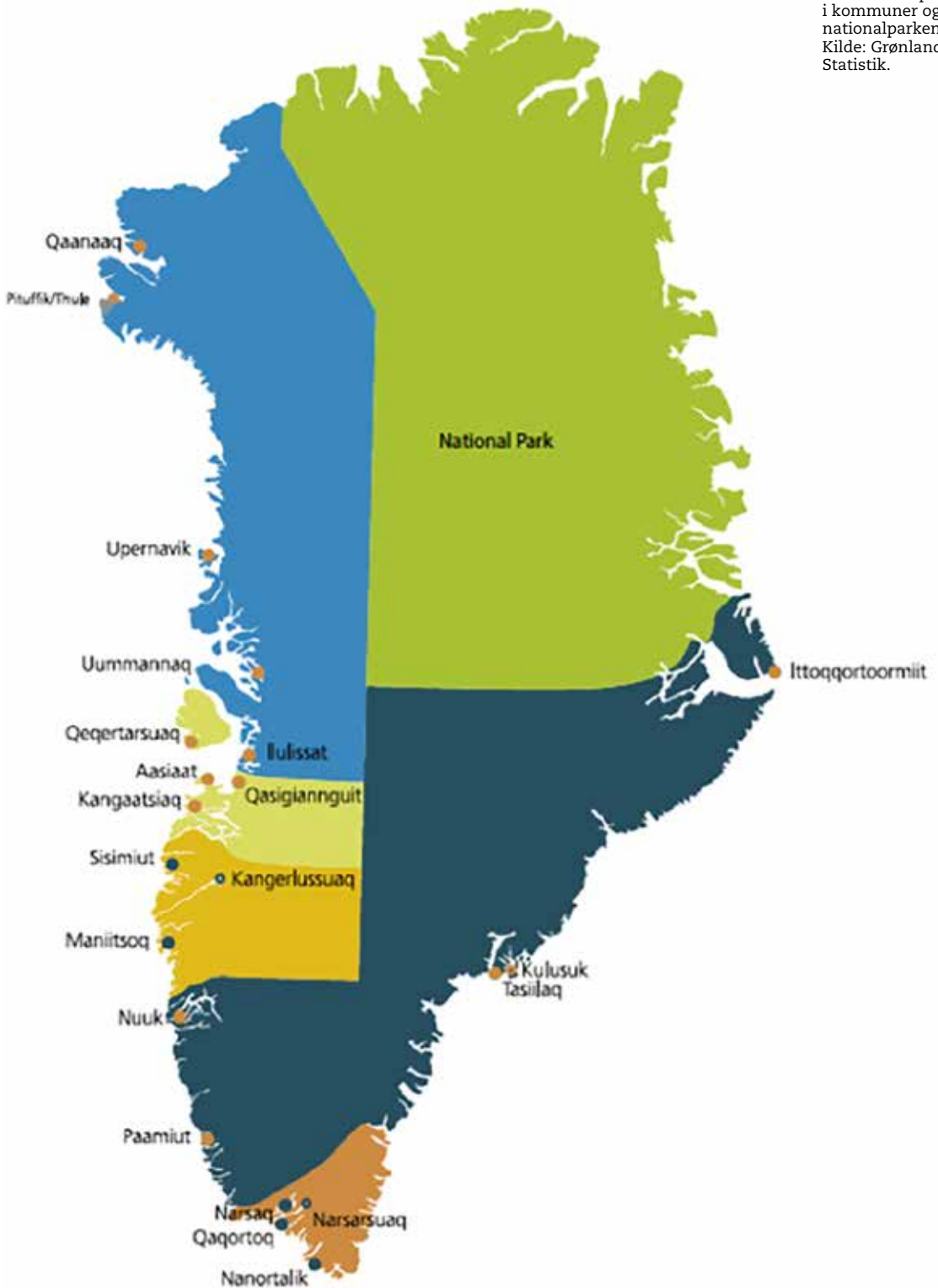
WAGE-projektet er således ikke alene geografisk vidtspændende og karakteriseret af et omfattende partnerskab om samproduktion af viden, men udforsker også en række temaer. Med 'ulighed' som den overordnede problemkreds/det overordnede tema har projektet fokus på f.eks.

- Mineudvinding og oprindelige folks rettigheder i forhold til råstofaktiviteter.
- Social kapital som skaber af sammenhængskraft i arktiske lokalsamfund og katalysator for økonomisk vækst.
- Fødevarsikkerhed for oprindelige folks lokalsamfund og ændrede madvaner i lokalsamfundene.

De oprindelige folk i Arktis. Kilde: Nordregio.

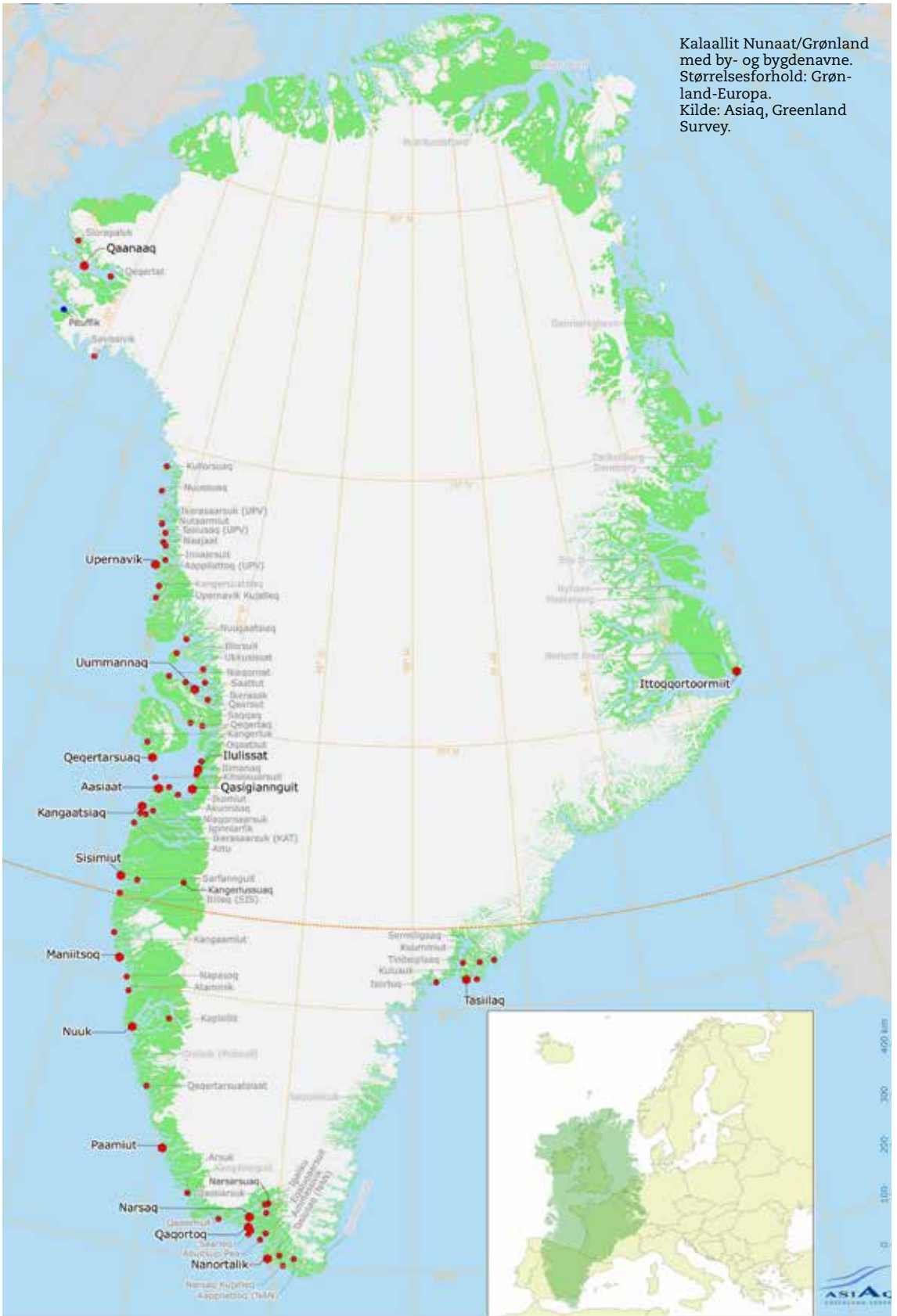

<i>Outside towns and settlements</i>	52
<i>Unknown outside towns and settlements</i>	12

Kalaallit Nunaat/Grønland med by- og bygdenavne. Størrelsesforhold: Grønland-Europa. Kilde: Asiaq, Greenland Survey.

Fakta:

Forskningsprojektets titel

- Forskningsprojektet 'Ulighed i Grønland' (<https://da.uni.gl/forskning/wage/>) er den grønlandske del af et cirkumpolart projekt 'WAGE Circumpolar Partnership (WAGE: Wealth of the Arctic Group of Experts)' (<https://www.wage.ulaval.ca/>)

Deltagerne i den grønlandske del af forskningsprojektet WAGE: 'Ulighed i Grønland'

- Birger Poppel, Marie Kathrine Poppel, Peter Berliner, Najaaraq Demant-Port, Ulunnguaq Markussen, Elena de Casas og Miki Hegelund.

WAGE-projektets organisering

- WAGE-projektet er forankret på Université Laval under ledelse af Professor Gerard Duhaime

Fondsmidler: hvordan er projektet finansieret?

- Det samlede WAGE-budget er på ca. 24 mio. kr. Godt halvdelen er finansieret af SSHRC (Social Sciences and Humanities Research Council, Canada) og resten af partnerne i projektet - herunder Ilisimatusarfik/ Grønlands Universitet. Derudover bidrager de grønlandske deltagere på linje med mange andre i partnerskabet med en arbejdsindsats (in-kind contributions), hvis værdi skal lægges til det samlede budget.

Varighed: hvor lang tid varer projektet - og hvor langt er du i processen

- Projektet er femårigt og afsluttes i 2026.
- Den grønlandske del af WAGE-projektet følger ikke projektplanen slavisk. Derimod har projektgruppen udarbejdet flere skriftlige arbejder, der er offentliggjort eller på vej:

Publikationer fra projektet

Marie Kathrine Poppel (2023): About Meeting People Where They Are - Or Where We Think They Are. I: Berliner, Peter (ed.) Untold Stories from Fieldwork. Ilisimatusarfik.

Marie Kathrine Poppel (2024). Indigenous citizenship - Gender and Discrimination. I: Sim, Birte and Pauline Stoltz (eds.) The Palgrave Handbook on Gender and Citizenship. Intersectional and Transnational Perspectives, Palgrave/ Macmillan.

Najaaraq Demant-Poort (under fagfællebedømmelse hos Polar Journal, oktober 2023). Generalized trust – has Greenland inherited this Nordic super fuel with the Scandinavian welfare institutions in the colonial process?

Aviåja Egede Lyngé & Peter Berliner (i produktion). Listening to the Silence – a Journey to Freedom and Human Dignity. An Inuit way of promoting the Rights of the Child.

Markussen, U. & Ren, C. (2024). A just destination? Exploring local hopes, fear and power asymmetries in East Greenlandic tourism development, Études/Inuit Studies.

Fiskerihavnen i Nuuk med joller, kuttere og trawlere. Foto: Birger Poppel

Den største udfordring i forskningsprojektet

Den grundlæggende udfordring og prøvesten på realiseringen af partnerskabet, både i den grønlandske og i det cirkumpolare WAGE-projekt, er inkluderingen af grønlandske Inuits og øvrige oprindelige folks viden i forskningsprojektet, og anerkendelse af forskelle i verdensbilleder og kulturelle baggrund. Det gælder allerede i identifikationen af de grundlæggende forskningsspørgsmål - herunder f.eks. forståelsen af 'ulighed', der indeholder forskellige forståelseslag bl.a. i et koloniseringsperspektiv. At sproglige barrierer samtidig er en væsentlig ud-

fordring, er åbenbart. I Grønland vil en både etisk og meningsfuld forskning - ikke mindst ved anvendelse af kvalitative metodetilgange - indebære anvendelse af det grønlandske sprog.

De sjoveste erfaringer fra forskningsprojektet

Diversitet er nævnt som et dækkende begreb for WAGE-partnerskabsprojektet som helhed og for 'Ulighed i Grønland'. Det er både udfordrende og en kilde til stadig opmuntring at lære andre kulturer at kende gennem et respektfuldt samarbejde. Og det er sjovt at arbejde sammen i et tværfagligt, tværkultu-

relt og i øvrigt meget diversificeret team med fælles faglige målsætninger.

Forskningsprojektets relevans og anvendelse i undervisningsbrug

Uddannelse af studerende og unge forskere er en integreret del af WAGE-projektet, og et kursus i 'Ulighed i Grønland' er allerede afholdt på Ilisimatusarfik. Det er også et mål, at den forskning, som den grønlandske og den øvrige cirkumpolare forskergruppe gennemfører, skal anvendes til undervisningsbrug - både som dokumentation af centrale problemstillinger og udfordringer i Arktis og diversiteten af disse.

Både de problemstillinger, der beskrives, ana-

lyseres og anvises løsningsmuligheder for, den brede vifte af metoder, der vil blive anvendt, og de forskellige publiceringsformer vil gøre forskningen anvendelig til brug i undervisning på forskellige niveauer både i og uden for Arktis.

Den stadige dokumentation af manglende viden om Grønland og grønlandske forhold i den danske befolkning - ikke mindst blandt unge - vil blive adresseret.

Nogle 'produkter' er allerede på vej - se faktaboks om publikationer fra projektet.

Kilder:

- Duhaime, G., Everett, K., Lévesque, S., Wei, T., Baribeau, M. & Caron, A. (2021). Social and Economic Conditions and Inequalities in the Circumpolar Arctic. In S. Glomsrød, G. Duhaime & I. Aslaksen (Eds), The Economy of the North - ECONOR 2020 (pp. 13-33). Oslo-Kongsvinger: Statistics Norway.
- ICASS X 2021: WAGE-session abstract.
- Naalakkersuisut. Departementet for Sociale Anliggender. 2010. Pilotprojekt om fattigdom. Nuuk: Naalakkersuisut.
- Naalakkersuisut. Departementet for Sociale Anliggender, Familie, Ligestilling og Justitsvæsen (2017). Fattigdom og ulighed. Redegørelse om ulighed og fattigdom samt mulighederne for at fastsætte en fattigdomsgrænse.
- Poppel, M., Arnfjord S. & Poppel, B. (2018). Sårbare grupper i Grønland. Nuuk: Kalaallit Røde Korsiat.
- Viskum Lytken Larsen, C., Brandstrup Hansen, C., Inge-mann, C., Jørgensen, M.E., Olesen, I, Katajavaara Sørensen, I., Koch, A., Backer, V., Bjerregaard, P. 2018. Befolkningsundersøgelsen i Grønland Levevilkår. Livsstil og helbred. SIF's Grønlandsskrifter nr. 30. Statens Institut for Folkesundhed, SD

Links:

- <https://da.uni.gl/forskning/wage/>
- <https://www.wage.ulaval.ca/>

Birger Poppel
Emeritus, Ilisimatusarfik, Grøn-
lands Universitet

MÅNEDENS LINK

Find det undervisningsmateriale som artiklen
"Hvad gør naturen for os?" beskriver:

www.valuing-nature.eu

